

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

VÄLKOMNA TILL INFORMATION OM ANSÖKAN TILL UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ VID IDPP

JONAS EMANUELSSON, VICEPREFEKT

Forskarutbildning har större relevans idag jämfört med tidigare

- Skollagen 2010 "Utbildningen skall vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet"
- "Karriärreformen" 2013
- "Lärlönelyftsreformen" 2016
- Skolkommisionens betänkande 2017
- "Forska tillsammans" Skol-ALF (2018) praktknära – praktikutvecklande forskning
 - Betoning på skolhuvudmännens ansvar att avsätta resurser
 - Betoning på akademins ansvar att avsätta resurser
- Nationellt professionsprogram för rektorer och lärare (2022/2023)

Vad innebär det att studera på forskarnivå?

- Studier som leder till den högsta examen som existerar
- En kursdel och en avhandlingsdel (85/155 hp).
- Doktorander anknyts till en forskningsmiljö vid institutionen
- De forskningsliknande studierna innebär nära samarbete med handledare och andra forskare som ingår i en grupp.

Utlysning inför antagning 2024

- Utlysningen är ett led i institutionens arbete att stärka våra tre forskningsmiljöer
- Ni söker samtidigt anställning som doktorand och antagning till utbildning på forskarnivå
- Det finns två ämnen att söka:
 - Pedagogiskt arbete
 - Ämnesdidaktik med inriktningar

Översiktligt om behörighet

- Examen inom relevant område. T.ex. lärarexamen eller generell examen som inkluderar en uppsats om minst 15 hp på avancerad nivå (eller motsvarande: t.ex examen utan uppsats kompletterad med relevant magister-, masters- eller lic-uppsats)
- Se också om behörighet för Pedagogiskt arbete samt Ämnesdidaktik med inriktningar: <https://www.gu.se/didaktik-pedagogisk-profession/var-forskarutbildning>

Prioriterade ämnesfokuseringar

Ansökan skall knytas till en utpekad forskningsmiljö. Det skall framgå av ansökan, också av den inskickade forskningsskissen, att det planerade arbetet har god anknytning och hög relevans relativt den utpekade miljön

- Knyts ansökan till miljön *Kritiska utbildningsstudier* finns ingen därutöver prioriterad ämnesfokusering
- För miljöerna *Fenomenografi*, *Variationsteori och Learning study* samt *Didaktiska klassrumsstudier* skall ansökan fokusera naturvetenskap, teknik eller svenska

Ansökans delar

- CV/meritsammanställning
- Vetenskapligt arbete (examensarbete från lärarutbildning, uppsats från annan utbildning på avancerad nivå, licentiatuppsats eller artikel).
Högst två arbeten får skickas in.
- Examensbevis/studieintyg från lärarutbildning eller liknande.
- Övriga intyg som styrker annan högskoleutbildning
- Forskningsplan

Forskningsplan

Forskningsplanen är viktig (max fem A4, 11 pkt, exklusive referenslista). Lägg omsorg på att anknyta din planerade studie till en översikt av relevant forskning. Formulera genomförbara, intressanta och väl underbyggda forskningsfrågor som anknyter till såväl det sökta ämnet som till den forskningsmiljö du anger.

Forskningskissen skall vara "uppsatsliknande" och beskriva den föreslagna avhandlingsstudien. Använd rubriker som förslagsvis omfattar följande:

- Bakgrund, problemområde
- Tidigare forskning
- Syfte och frågeställningar
- Teoretiskt ramverk
- Metoder
- Förväntat kunskapsbidrag
- Referenser

Bedömning av ansökan

Kvalitén i bilagda skrifter är den tyngst vägande delen i bedömningen. Forskningsplanen (som skall vara "uppsatsliknande") bedöms m.a.p. bl.a. förmåga att:

- Beskriva ett forskningsläget och formulera ett problemområde
- välja en relevant och originell frågeställning
- välja en relevant metod och argumentera för sina val
- beskriva karaktären av förväntat kunskapsbidrag

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Tidsplan 2024

- Informationsträff på pedagogen 9 januari
- Sista ansökningsdatum 31 januari
- Besked lämnas vid månadsskiftet mars-april
- Utbildningsstart september

Didaktiska klassrumsstudier

Ilona Rinne
Anna Lyngfelt

Didaktiska klassrumsstudier

- "Klassrum" avser ett integrerat sammanhang för organiserad undervisning och lärande
- Empirisk, praktiktäna forskning
- Övergripande syfte: att utveckla förståelse för problem och utmaningar i klassrum samt problematisera de komplexa relationerna mellan lärare, inlärare och innehåll.
- Lärarutbildningsforskning och samarbetsprojekt.

Didaktiska klassrumsstudier

- Allmändidaktisk forskning (bedömning, relationella aspekter av undervisning, lärares lärande, professionell utveckling)
- Ämnesdidaktisk forskning (svenska, matematik, naturvetenskap, samhällsvetenskap och moderna språk)

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Teorier

- Didaktiska, socio-kulturella teorier samt hermeneutik och fenomenologi, lärarkognition, socio-semiotik och läskunnighet, kognitiv teori om multimodalt lärande.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Metoder

- Kvantitativ, kvalitativa metod, interventionsstudier, designbaserad forskning, fallstudier, fenomenologisk metod, etnografi, diskursanalys m.m.

Didaktiska klassrumsstudier

- Ca 50 forskare, 5 doktorander
- Grupper:

ST: Situational teaching

EDR: Educational design research

TEPL: Teacher education/Professional Learning

Seminarier 2-3 gånger/månad

<https://www.gu.se/en/research/didactic-classroom-studies>

**Välkommen till B1
113!**

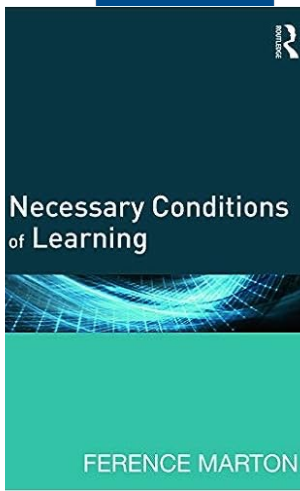

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

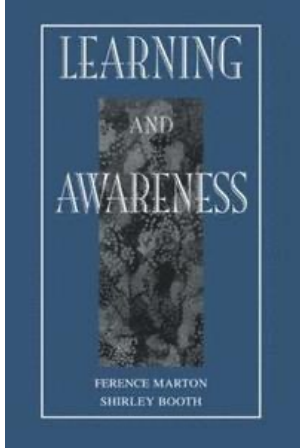
Forskningsmiljön Fenomenografi, variationsteori och learning study

Angelika Kullberg & Aho Shokraiefard

Ference Marton

På 1980-talet arbetade en forskargrupp (INOM) med att studera elevers uppfattningar om olika fenomen (begrepp). I fenomenografin studerar man 'hur människan erfar sin omvärld' - **hur människan erfar olika fenomen** t.ex. ett begrepp som pris, progressive aspect (engelska), tal (number), mol-begreppet, tekniska system, kraft, eller kritiskt tänkande i samhällskunskap genom intervjustudier.

Innehållsfokuserad ämnesdidaktisk forskning

Fenomenografi

- en metod för att studera och analysera hur en grupp erfar samma fenomen på olika sätt

Variationsteori

- en lärandeteori som kan användas för att planera och analysera undervisning. Ser variation som mekanism för lärande: *Vi urskiljer det som varierar*. Genom att variera det som är kritiskt mot en invariant bakgrund gör det möjligt att urskilja den *kritiska aspekten*.

Learning study

- en modell för kollaborativ planering, analys och revidering av undervisning

Praktiknära forskning genomförs från förskolan till universitetsnivå, ofta i samarbete med lärare

Vilka frågor står i centrum för forskning?

- Hur personer erfar samma fenomen på olika sätt (Fenomenografi)
- "Det avsiktliga lärandet", där någon försöker hjälpa någon annan att lära sig
- Studier som studerar hur innehållet i undervisningen hanteras av lärare och elever (analysera undervisning)
- Studier där man använt variationsteori för att åstadkomma förändring - t.ex. genom att designa undervisning i learning studies (en eller flera lektioner **för att t.ex. utveckla elevernas förmåga att dra slutsatser om en huvudkaraktär i en text**) eller längre interventionsstudier (1 år)

Pågående forskningsprojekt

Hanan Innabi	VR	Hållbart lärande i statistik	MA
Åke Ingerman	Skolforsk	Effekter av undervisning med innehållsligt och teoretiskt designad gruppdiskussion i matematik och naturvetenskap	NO
Pernilla Ahlstrand	Skolforsk	På STUDS! Praktiknära återkoppling. Studie av teaterundervisning och danssituationer	Teater/Dans
Klas Andersson	Skolforsk	Att utveckla undervisning från årskurs 1 elevers uppfattningar om samhällsfunktioner	SO
Angelika Kullberg	VR	Lärarstudenters undervisning av tidig aritmetik	MA
Angelika Kullberg	VR	Strukturell utgångspunkt i elevers lärande av subtraktion och addition och med flersiffriga tal (SUSA)	MA
Alexina Thorén Williams	ULF	Biomimik - en brygga mellan biologi- och teknikundervisningen för en hållbar framtid	NO
Pernilla Ahlstrand	VR	Ämnesdidaktisk forskning om kunnande -vad kan den som kan? - en metodutvecklande workshop	Teater/Dans

Forskningsmiljön består av ca 20 personer (professorer, docenter, lektorer, doktorander)

Rikta blicken mot texten

Cecilia Rosenbaum, Ulla Runesson Kempe & Anette Svensson

Sammanfattning

Inom svensk forskning om läsundervisning har det framhållits att elever redan på mellanstadiet (åk 4-6) behöver utveckla litterär kompetens och få vägledning i hur de kan angripa och bearbeta en text för att utveckla fördjupad läsförståelse. Syftet med föreliggande artikel är att ge ett kunskapsbidrag beträffande hur undervisning som syftar till att utveckla förmågan att dra slutsatser om en skönlitterär huvudpersons karaktärsdrag kan utformas. En specifik litteraturdidaktisk aktivitet som utvecklats inom ramen för en Learning study i årskurs 4 och 5 studerades närmare. Syftet med undervisningen var att eleverna skulle utveckla sin förmåga att dra slutsatser om en huvudpersons karaktärsdrag utifrån en läst text. 15 timmars videoinspelade lektioner, där samma berättelse användes i samtliga cykler, analyserades med utgångspunkt i variationsteori. Analysen visar att de olika cyklerna erbjöd olika lärandemöjligheter beroende på hur läraren gav instruktioner till lärandeaktiviteten, hur uppgiften formulerades och utformades, om texten och huvudpersonens karaktärsdrag kom i fokus och relaterades till varandra samt vilka aspekter som öppnades upp som dimensioner av variation.

Resten av kvällen blir mer informell

- B1 106 Generella frågor om utlysningen eller ansökningsprocessen
- B1 113 Didaktiska klassrumsstudier
- B1 114 Fenomenografi, variationsteori och "learning study"
- B1 116 Kritisk utbildningsforskning

Det finns möjlighet att besöka flera rum!